

2. Cherenkov, A.V Shevchenko, M.S Lebit, E.M. Tsykov, V.S and Desiatnik, L.M. (2013), *Struktura posivnykh plosch, poperednyky, sivozminy (naukovo praktychni rekomendatsii)* [The structure acreage, predecessors, crop rotation (scientific and practical recommendations)], DU Institute of Agriculture NAAS steppe zone of Ukraine, Kyiv, Ukraine

3. FAOSTAT. Food and Agriculture Organization of the United Nations <https://www.fao.org/faostat/>

4. State Statistics Service of Ukraine. <https://www.ukrstat.gov.ua/>

Annotation: An analysis of the current state of sunflower seed production in Ukraine was conducted. The main indicators of sunflower seed production were studied. Based on this analysis, the potential of our country in providing raw materials for oil and fat processing enterprises and in exporting raw materials to world markets was assessed. The main problems of sunflower seed production, such as significant expansion of sowing areas and low yield levels, were identified and thoroughly analyzed. Ways to increase the efficiency of sunflower seed production were proposed.

Key words: sunflower seeds, crop capacity, total yield.

УДК 332.1:338.43

DOI 10.31521/978-617-7149-78-0-96

РОЛЬ КВАЛІФІКОВАНИХ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ У МІСЦЕВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ

Шишпанова Н.О., канд. екон. наук, доцент

e-mail: shishpanova@mnaeu.edu.ua

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: Стаття розглядає ключову роль кваліфікованих працівників у розвитку місцевої економіки та підприємництва в Україні. Визначено, що в контексті воєнного конфлікту та економічних викликів, Україна стикається з недостатністю трудового потенціалу. Обґрунтовано, що збереження та розвиток трудового потенціалу територіальних громад є ключовим для подальшого економічного зростання України, сприяючи розвитку бізнесу, інвестицій та соціального благополуччя.

Ключові слова: трудові ресурси, територіальні громади, місцевий розвиток, економічний розвиток

У сучасному світі, де глобалізація та технологічний прогрес надають ключовий вплив на економічний ландшафт, кваліфіковані трудові ресурси стають визначальним фактором для місцевого економічного розвитку. Компетентні, досвідчені та креативні працівники не лише створюють підґрунтя для стійкого росту бізнесу, але й сприяють впровадженню інновацій, залученню інвестицій та підвищенню конкурентоспроможності місцевих громад. Підвищення обсягів виробництва та підвищення рентабельності підприємств, що відбувається завдяки кваліфікованому персоналу, створює сприятливі умови для розвитку місцевої економіки та забезпечує стійкий економічний розвиток регіону.

Місцевий економічний розвиток – це процес взаємодії та синергії дій органу місцевого самоврядування, бізнес-спільноти, інституцій громадянського

суспільства та інституційних партнерів, активних мешканців громади з метою сталого соціально-економічного розвитку громади та підвищення якості життя її мешканців [3]. Місцевий економічний розвиток повинен бути основною метою для громад, і територіальні органи управління повинні акцентувати увагу на найбільш ефективному управлінні ресурсами відповідних територій. Це означає включення людського капіталу, фінансових та інвестиційних ресурсів, а також не використаних земельних ділянок у економічну діяльність. Окрім цього, важливо сприяти розвитку місцевого та релокованого бізнесу, створювати нові робочі місця та створювати умови для збільшення доходів місцевих бюджетів.

Однак, у процесі відновлення та модернізації України, виявляється, що основною проблемою є не залучення інвестицій та технологій, а складається у недостатності трудового потенціалу. У 2022 році повномасштабне вторгнення стало причиною складних викликів для управління персоналом та ринком праці в Україні. Економіці стало відомо про масову міграцію робочих ресурсів, закриття підприємств або їхнє зменшення у зоні конфлікту. Також були відмічені скорочення робочих місць та неврегульовані зміни у робочих графіках.

За оцінками Міністерства економіки, протягом наступного десятиліття на українському ринку праці необхідно додатково залучити 4,5 мільйона осіб. Це необхідно для успішного відбудовування країни та досягнення зростання національної економіки на рівні щонайменше 7% щорічно [1]. Воєнний конфлікт в значній мірі поглибив проблеми, пов'язані з дефіцитом кваліфікованих робітників, а також призвів до певних дисбалансів у галузевому та регіональному плануванні.

Для успішної реалізації процесу відновлення та економічного розвитку України, ВВП країни має збільшуватися на 7% щорічно до 2032 року. Щоб досягти цієї мети, необхідно додатково залучити від 3,1 до 4,5 мільйонів працездатних осіб, навіть за умови повернення частини вимушених мігрантів до країни [2]. На думку директора Центру економічного відновлення та радника прем'єр-міністра Кирила Криволапа, за відсутності системної державної політики щодо повернення вимушених мігрантів та залучення діаспори, прогнозується, що кількість робочої сили у 2032 році складатиме 14,4 мільйона осіб. Однак для ефективного відновлення та росту необхідно досягти рівня близько 17,5-18,9 мільйонів осіб, які належать до працездатного населення [1]. Необхідно також враховувати проблему внутрішньої міграції, спричиненої війною. Згідно з даними Конфедерації роботодавців України, в країні є до 7 мільйонів внутрішньо переміщених осіб, з яких приблизно 4 мільйони – люди працездатного віку. Очевидно, що принаймні протягом наступних років більшість з них не зможуть повернутися до своїх домівок через серйозні пошкодження або руйнування їхніх будинків. Таким чином, недостатній трудовий потенціал є серйозною перешкодою для подальшого розвитку територіальних громад України.

Збереження та розвиток трудового потенціалу територіальних громад є життєво важливим для подальшого економічного розвитку України. Ця

ініціатива не лише сприяє стабільності на місцевому ринку праці, а й відіграє ключову роль у розвитку бізнесу та залученні інвестицій. Присутність висококваліфікованих працівників сприяє створенню нових робочих місць та підвищенню виробництва, конкурентоспроможності та доходів громадян. Крім того, кваліфікований персонал є ключовим стимулом для впровадження нових технологій та інновацій, що сприяє підвищенню продуктивності праці та зміцненню економічної конкурентоспроможності. Присутність кваліфікованих працівників також залучає інвесторів, які шукають перспективні ринки праці та належну кількість кваліфікованих кадрів. Забезпечення робочих місць та можливостей для професійного зростання сприяє соціальній стабільності та зменшенню безробіття, що в свою чергу допомагає підтримці соціального благополуччя та зниженню ризику соціальних конфліктів. Збереження та розвиток трудового потенціалу сприяє рівномірному регіональному розвитку, що допомагає уникнути розриву між розвинутими та менш розвинутими регіонами, забезпечуючи рівний доступ до можливостей праці та розвитку для всіх громадян.

Разом з тим слід відмітити, що в сучасних умовах, де економічні виклики стають все більш складними та різноманітними важливим для забезпечення ефективного управління місцевим економічним розвитком є формування професійної компетентності державних службовців і представників місцевого самоврядування. По-перше, компетентність у цих сферах дозволяє ефективно виконувати функції управління та впроваджувати стратегії, спрямовані на підтримку економічного зростання. Державні службовці та представники місцевого самоврядування повинні мати глибокі знання та розуміння економічних процесів та інструментів, що дозволяє їм приймати обґрунтовані рішення щодо розвитку території. По-друге, розвиток професійної компетентності допомагає впроваджувати сучасні методи управління та інноваційні підходи до проблем місцевого економічного розвитку. Це включає в себе використання новітніх технологій, стратегічного планування, а також управління ризиками та ресурсами. По-третє, зростаюча конкуренція та складність економічного середовища вимагають від державних службовців та представників місцевого самоврядування високого рівня компетентності для успішного управління економікою. Це дозволяє їм ефективно реагувати на виклики та зміни у сучасному світі.

Отже, збереження та розвиток існуючого трудового потенціалу територіальних громад є важливим для подальшого економічного розвитку України, оскільки сприяє стабільності на місцевому ринку праці, розвитку бізнесу та інвестиційної активності, а також забезпечує соціальну стабільність та рівномірний регіональний розвиток.

Список використаних джерел:

1. Де брати робочі руки для повоєнного відновлення. *Укрінформ*. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3737456-de-brati-roboci-ruki-dla-povoennogo-vidnovlenna.html>

2. Збереження та розвиток трудових ресурсів України - завдання найближчого десятиріччя. *Офіційний вебпортал парламенту України*. 2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/242330.html

3. Сторонянська І., Патицька Х., Дуб А. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: антикризові інструменти у воєнний і післявоєнний період : Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». Львів, 2022. 75 с. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/838/LED.pdf>

Abstract: The article examines the key role of skilled workers in the development of local economy and entrepreneurship in Ukraine. It is identified that in the context of armed conflict and economic challenges, Ukraine faces a shortage of labor potential. It is argued that preserving and developing the labor potential of territorial communities is crucial for further economic growth in Ukraine, promoting business development, investment, and social well-being.

Keywords: labor resources, territorial communities, local development, economic development.